

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 7C/7/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3813223805
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 04. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Danko Lauková
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2014:3813223805.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza sudcom JUDr. Dankou Laukovou v právnej veci navrhovateľa PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., ul. Pribinova č. 25, Bratislava, IČO: 35 792 752, zast. Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., ul. Pribinova 25, Bratislava, IČO: 47 233 516 proti odporcovi H. M., nar. X.X.XXXX, bytom ul. D. č. XX/X, K., o zaplatenie 2.233,73,- eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Návrh z a m i e t a .

Odporcovi náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľ návrhom zo dňa 7.11.2013 domáhal sa proti odporcovi zaplatenia 2.233,73,- eur s príslušenstvom.

Návrh odôvodnil tým, že dňa 15.7.2010 uzavrel s odporcom ako dlžníkom Zmluvu o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, predmetom ktorej bol jeho záväzok poskytnúť mu úver vo výške 1.500,- eur a záväzok odporcu poskytnutý úver spolu s úrokom mu splatiť v 48 mesačných splátkach vo výške 77,05,- eur, a to v termínoch splatnosti dohodnutých v zmluve. Na základe žiadosti odporcu sa účastníci dohodli na odklade splátok č. 7, 8, 9, ktoré sa zaviazal splatiť ako splátky č. 49, 50, 51. Odporca sa dostal do omeškania s úhradou splátok úveru už pri splátke č. 7. Celkovo zaplatil len sumu 1.464,67,- eur. Vzhľadom k tomu, že bol v omeškaní splátky o viac ako tri mesiace, bolo mu doručené oznámenie o uplatnení práva veriteľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka, t. j. okamžitá splatnosť úveru z dôvodu omeškania. Celková suma dlhu odporcu predstavuje súčet neuhradených splátok, t. j. sumu 2.233,73,- eur.

Odporca navrhol návrh zamietnuť. Uviedol, že so Zmluvou o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX s navrhovateľom uzavrel aj Dohodu o zrážkach zo mzdy dlžníka. Za obdobie od 13.8.2010 do 13.6.2012 navrhovateľovi zaplatil celkovo sumu 1.464,67,- eur, čo potvrdil (veriteľ) aj v zaslanom pokuse o zmier zo dňa 27.8.2012. Po uvedenom období, na základe uzavretej Dohody o zrážkach zo mzdy mu zaplatil sumu 1.252,03,- eur. Zrážky v počte 13 po 96,31,- eur mu vykonal jeho zamestnávateľ. Uviedol, že predmetná Zmluva o revolvingovom úvere č. 8500000261 obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky. Podľa bodu 3.1 Zmluvných dojednaní, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy, RPMN ako dlžníkovi mu mala byť oznámená podľa čl. 2 ods. 2.2 týchto dojednaní. Poukázal na to, že RPMN je obligatórnou náležitosťou spotrebiteľskej zmluvy, preto nie je možné dojednanie o tom, že bude dlžníkovi oznámená neskôr, ako sa uzatvára zmluva. Je to ukazovateľ, na základe ktorého sa spotrebiteľ rozhoduje o tom, či vstúpi do zmluvného vzťahu. Neprijateľnú zmluvnú podmienku obsahuje aj bod 8.2 Zmluvných

dojednaní, a to pokiaľ ide o neprimeraný následok, ktorý má nastať v prípade, ak u poukázanej splátky nebude uvedený variabilný symbol. Predĺženie premlčacej doby akýchkoľvek práv, ktoré vznikli veriteľovi z predmetnej Zmluvy na dobu 10 rokov, je tiež neprijateľnou podmienkou, dojednanou v neprospech spotrebiteľa. Neprijateľnú zmluvnú podmienku obsahuje aj bod 13 Zmluvných dojednaní, keď veriteľ môže predčasne vyvolať splatnosť, odstúpiť a vypovedať zmluvu, ide o neprimeranú prevahu veriteľa nad spotrebiteľom.

Navrhovateľ a jeho právny zástupca neprítomnosť na určenom termíne pojednávania ospravedlnili. Súhlasili, aby súd vec prejednal a rozhodol v ich neprítomnosti.

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom odporcu, oboznámením sa s pokusom o zmier, s oznámením o zosplatnení, so žiadosťou o poskytnutie revolvingového úveru / Zmluvou o revolvingovom úvere, so Zmluvným dojednaním, s oznámením veriteľa o schválení úveru dlžníkovi, s kartou klienta, s Dohodou o zrážkach zo mzdy, so žiadosťou o vykonávanie zrážok zo mzdy, s výplatnými páskami.

Z vykonaného dokazovania súd zistil nasledujúci skutkový stav:

Zo žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru / Zmluva o revolvingovom úvere vyplýva, že odporca ako dlžník žiada navrhovateľa o poskytnutie úveru za nasledujúcich podmienok: poskytnutá čiastka úveru (úverový limit) 1.500,- eur, počet splátok 48, splatnosť 13. deň v mesiaci, mesačná splátka (vrátane úrokov) 77,05,- eur, celková čiastka, ktorú musí dlžník zaplatiť (úver a úroky za celú dobu čerpania úveru) 3.698,40,- eur, predpokladaná RPMN za úver 70,01 %, ročná úroková sadzba úveru 70,01 %, priemerná RPMN za úver 51,49 %. V žiadosti je ďalej uvedené, že poskytnutá čiastka revolvingu je 628,73,- eur, celková čiastka pri revolvingu, ktorú musí dlžník zaplatiť (t. j. revolving a úroky za celú dobu čerpania revolvingu): 1.849,20,- eur, predpokladaná RPMN úveru po poskytnutí revolvingu 64,19 %, ročná úroková sadzba revolvingu 80,98%. V žiadosti sa ďalej nachádzajú údaje o schválenom revolvingovom úvere, a to poskytnutá čiastka úveru 1.500,- eur, splatnosť v 13. deň v mesiaci po dobu 48 mesiacov, mesačná splátka 77,05,- eur, celková čiastka, ktorú musí dlžník zaplatiť (t. j. úver a úroky za celú dobu čerpania úveru) 3.698,40,- eur, RPMN za úver 70,17 %, ročná úroková sadzba úveru 70,01 %, priemerná RPMN za úver 51,49 %, poskytnutá čiastka revolvingu 628,73,- eur, celková čiastka pri revolvingu, ktorú musí dlžník zaplatiť 1.849,20,- eur, predpokladaná RPMN úveru po poskytnutí revolvingu 70,01 %, ročná úroková sadzba revolvingu 80,98 %. V bode 8.8.1: Dohoda o poskytnutí služby, uzavretá podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka je upravená dohoda o odplate za poskytnutie služby za odklad splatnosti splátok úveru vo výške 183,74,- eur. V ďalších ustanoveniach Zmluvy je upravená splatnosť tejto odplaty a spôsob započítania. Žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru / Zmluva o revolvingovom úvere je odporcom podpísaná dňa 14.7.2010 a navrhovateľom dňa 15.7.2010, v ktorý deň aj spracoval oznámenie veriteľa o schválení úveru dlžníkovi - Zmluva o revolvingovom úvere č. 8500000261. V oznámení sú údaje o veriteľovi, dlžníkovi, číslo zmluvy, schválená výška úveru 1.500,- eur, splatnosť úveru 48 mesiacov, výška mesačnej splátky úveru 77,05,- eur, dátum splatnosti prvej splátky úveru dňa 13.8.2010, dátum splatnosti poslednej splátky úveru dňa 13.7.2014, periodicita splácania úveru: mesačná, dátum splatnosti splátky v priebehu periódy splácania 13., celková výška úveru 1.500,- eur, RPMN úveru 70,17 %, priemerná hodnota RPMN ku dňu podpísania Zmluvy 51,49 %, schválená výška revolvingu 795,77,- eur, zvýšenie celkovej výšky úveru po vykonaní revolvingu 795,77,- eur, RPMN po vykonaní revolvingu 70,01%, úverový limit 1.500,- eur, celková čiastka, ktorú musí dlžník zaplatiť 3.698,40,- eur, odplata za službu v zmysle bodu 8 ods. 8.1 písm. a/ Dohody o poskytnutí služby: 183,74,- eur, ročná úroková sadzba 70,01 %, celková čiastka, ktorú musí dlžník zaplatiť pri revolvingu 1.849,20,- eur, ročná úroková sadzba revolvingu 80,98 %, dátum nadobudnutia platnosti Zmluvy: 15.7.2010, dátum nadobudnutia účinnosti Zmluvy: 15.7.2010.

Z karty klienta na meno H. M. vyplýva, že odporca v období od 10.8.2010 do 26.9.2013 celkovo zaplatil sumu 1.464,67,- eur.

Dňa 14.7.2010 medzi účastníkmi konania bola uzavretá Dohoda o zrážkach zo mzdy, z ktorej vyplýva, že zmluvné strany sa dohodli, že zrážky zo mzdy odporcu ako dlžníka budú vykonávané jeho

zamestnávateľom do doby, než spoločnosť navrhovateľa zamestnávateľovi písomne oznámi, že všetky jej pohľadávky, vzniknuté na základe alebo v súvislosti so Zmluvou a jej prípadných dodatkov, sú splatené.

Z predložených výplatných pásov a potvrdenia spoločnosti Petrolservis - Fire Servis, spol. s r.o. Trnava vyplýva, že aj v období od septembra 2013 do februára 2014 zo mzdy odporcu boli vykonané zrážky po 96,31,- eur mesačne a poukázané navrhovateľovi.

Dňa 26.10.2011 navrhovateľ odporcovi oznámil, že si uplatňuje právo podľa § 565 Občianskeho zákonníka, t. j. okamžitú splatnosť úveru z dôvodu omeškania s úhradou splátok. Oznámenie o zosplatení úveru bolo odporcovi doručené dňa 3.11.2011.

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka platného v čase uzavretia zmluvy spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 2 citovaného zákona ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 52 ods. 3 citovaného zákona dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 4 citovaného zákona spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 citovaného zákona spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo, ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 5 citovaného zákona neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 9 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch platného v čase uzavretia zmluvy, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi (ods. 1).

Podľa § 9 ods. 2 citovaného zákona zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať náležitosti uvedené pod písm. a/ až y/.

Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Hodnotením skutkového stavu veci dospel súd k právnomu záveru, že návrh nie je podaný dôvodne, preto ho zamietol.

Právny vzťah medzi účastníkmi konania, založený zmluvou označenou ako Žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru / Zmluva o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXX je potrebné posudzovať podľa ustanovení o spotrebiteľskom práve. Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy sú Zmluvné dojednania zmluvy o revolvingovom úvere spoločnosti PROFIREAL spol. s r.o.. Podľa bodu 2.1 týchto dojednaní Zmluva o revolvingovom úvere sa uzatvára na predtlačenom formulári veriteľa, pričom vyplnená žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru podpísaná dlžníkom (spoludlžníkom 1, spoludlžníkom 2) je návrhom na uzatvorenie Zmluvy a uzatvorená je a nadobúda platnosť podpisom dlžníka (spoludlžníka 1, spoludlžníka 2) a veriteľa. K platnému uzavretiu Zmluvy o revolvingovom úvere č. 8500000261 došlo dňa 15.7.2010. Táto zmluva je spotrebiteľskou zmluvou, z jej obsahu nevyplýva, že by odporca pri uzatváraní Zmluvy konal v rámci predmetu obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, resp., že by mu úver bol poskytnutý na výkon zamestnania, povolania a preto sa považuje za spotrebiteľa. Na druhej strane je nepochybné, že veriteľ - navrhovateľ uzatváral predmetnú zmluvu v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti, čo je zrejmé aj z výpisu z obchodného registra, kde týmto predmetom (okrem iných) je poskytovanie pôžičiek a úverov nebankovým spôsobom z vlastných zdrojov. Z tohto dôvodu sa navrhovateľ považuje za dodávateľa. Zo samotnej Zmluvy a jej Zmluvných dojednaní je zrejmé, že odporca nemohol individuálne ovplyvniť ich obsah, boli už vopred pripravené na predtlačenom formulári, lebo sa uzavierali vo viacerých prípadoch pre veľký počet spotrebiteľov. Zmluva o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXX uzavretá medzi účastníkmi konania, je ako typ zmluvy upravená v Obchodnom zákonníku. Ustanovenia Obchodného zákonníka však v čase vzniku predmetného právneho vzťahu neobsahovali špeciálne ustanovenia o ochrane spotrebiteľa, ktoré aj vo vzťahu k Obchodnému zákonníku pôsobia ako lex specialis. Právny vzťah, ktorý vznikol medzi účastníkmi konania z uzavretej zmluvy, súd posúdil ako vzťah podľa zák. č. 129/2010 Z. z.. Predmetom Zmluvy je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov navrhovateľom odporcovi vo výške 1.500,- eur a záväzok odporcu vrátiť peňažné prostriedky a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom. Podľa čl. 3 ods. 3.1 Zmluvných dojednaní celková výška úveru bude dlžníkovi oznámená podľa čl. 2, ods. 2.2. Podľa čl. 4 ods. 4.1 Zmluvných dojednaní revolving je automatické poskytnutie ďalšieho úveru (peňažných prostriedkov) dlžníkovi vo výške uvedenej v bode 6 Žiadosti o poskytnutie revolvingového úveru / Zmluvy o revolvingovom úvere a oznámení dlžníkovi. V oznámení je okrem iného uvedená schválená výška úveru 1.500,- eur, schválená výška revolvingu 795,77,- eur, úverový limit 1.500,- eur. Účastníci konania ako zmluvné strany sa dohodli na 48 mesačných splátkach vo výške 77,05,- eur v termínoch splatnosti dohodnutých v zmluve. Podľa zmluvy ročná úroková sadzba úveru predstavuje 70,01 % a ročná úroková sadzba revolvingu predstavuje 80,98 %. V tejto súvislosti súd považuje za potrebné uviesť, že Obchodný zákonník a ani iné právne predpisy výslovne neustanovujú, do akej výšky je možné pri úvere dohodnúť úroky. To však neznamená, že by výška úrokov bola závislá len na dohode účastníkov zmluvy o revolvingovom úvere (o spotrebiteľskom úvere), a že by teda nepodliehala žiadnemu obmedzeniu. Neprimeranou, odporujúcou dobrým mravom a teda neprijateľnou podmienkou je spravidla taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú sadzbu, ktorá je v dobe uzavretia zmluvy obvyklou sadzbou, a to s prihliadnutím k úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytnutí úveru. V prejednávanej veci súd zistil, že priemerná úroková miera pri úveroch poskytovaných bankami bola v čase uzatvorenia zmluvy 11,63 % ročne (úvery od 1 do 5 rokov). Úrok 70,01 % resp. 80,98 % ročne podstatnou mierou prekračoval priemernú úrokovú sadzbu z úverov obchodných bánk (spotrebiteľské úvery so splatnosťou od 1 do 5 rokov), preto postup navrhovateľa treba považovať za konanie v rozpore s dobrými mravmi, ktoré je podľa § 39 Občianskeho zákonníka postihnuté absolútnou neplatnosťou. Súd poukazuje na to, že pri dojednávaní úrokov pri úvere koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa uspokojí pri úverovej zmluve bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník s primeranou výškou odplaty za poskytnutý úver, a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni „zhodnotiť“ obvyklým spôsobom. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu o úvere (o revolvingovom úvere) často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané úroky. Rovnaký názor vyslovil aj Krajský súd Trenčín v obdobnej veci č. 4Co 178/2011, Krajský súd Trnava vo veci č. 9Co 401/2012, Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci č. 1MCdo 1/2009. Za neprijateľný súd ďalej považuje postup navrhovateľa, ktorý si pri vyplatení poskytnutej sumy úveru odporcovi odpočítal odplatu za službu v zmysle bodu 8.8.1 Dohody o poskytnutí služby, ktorou službou nanútil odporcovi možnosť odkladu troch splátok úveru, pričom túto odplatu si vyúčtoval v čase uzavretia zmluvy bez ohľadu na to, či odporca o takúto službu bude alebo nebude mať záujem. Zmluvné dojednanie, ktoré oprávňuje navrhovateľa na takúto neprimerane vysokú zmluvnú odmenu, resp. odplatu

za poskytnutie služby, splatnosť odplaty ihneď pri poskytnutí úveru a jednostranné započítanie tejto odplaty s pohľadávkou dlžníka na vyplatenie schválených úverových prostriedkov považuje súd za neprijateľnú zmluvnú podmienku, a teda za neplatnú i podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, lebo je výrazne v neprospech odporcu, ako spotrebiteľa. Predmetná zmluva, je s poukazom na neprimeranú ročnú výšku zmluvných úrokov (požiadavka na neprimerané zmluvné úroky môže za istých okolností v sebe obsahovať i skutkovú podstatu trestného činu úžery) neplatným právnym úkonom, je bezúročná a s poukazom na ustanovenie § 457 Občianskeho zákonníka je odporca povinný vrátiť navrhovateľovi poskytnutú sumu t. j. 1.316,26,- eur. Ako to však vyplýva z karty klienta len za obdobie 10.8.2010 do 26.9.2013 odporca navrhovateľovi celkovo zaplatil sumu 1.464,67,- eur. V ďalšom období mu na základe medzi účastníkmi uzavretej Dohody o zrážkach zo mzdy, boli zamestnávateľom vykonávané zrážky zo mzdy v celkovej sume 1252,03 eur (do februára 2014). Preto súd návrh ako neopodstatnený zamietol.

Navrhovateľ predmetom konania urobil aj nárok o zaplatenie zmluvnej pokuty.

Dojednanie o zmluvnej pokute je obsiahnuté v bode 14.1 Zmluvných dojednaní. V zmysle právnej úpravy všetky práva a povinnosti musia byť dohodnuté v zmluve (§ 4 ods. 6 zák. č. 250/2007 Z. z.). Zmluvná pokuta musí byť účastníkmi dohodnutá, teda obsahovo musí tvoriť súčasť zmluvy. Akceptácia zmluvy druhým účastníkom neznamená zároveň aj vôľu prijať ustanovenia uvedené v prílohách, všeobecných podmienkach. Odporca ako spotrebiteľ sa na tvorbe Zmluvných dojednaní nepodieľal, len sa podriadil takejto úprave, ako nevyhnutnosti uzavretia samotnej zmluvy. S poukazom na uvedené dospel súd k záveru, že zmluvná pokuta medzi účastníkmi dohodnutá nebola. V spotrebiteľskej zmluve dojednanie zakladajúce právo na zmluvnú pokutu, zásadne nemôže byť súčasťou tzv. všeobecných obchodných podmienok, ale len súčasťou samotnej spotrebiteľskej zmluvy, teda listiny na ktorej spotrebiteľ pripája svoj podpis (porovnaj aj názor Krajského súdu Trnava vo veci č. 9Co 401/2012, Krajského súdu Žilina č. 6Co 126/2012). Preto aj v tejto časti súd návrh zamietol.

Odporca si náhradu trov neuplatnil, preto o ich náhrade súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p..

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, prostredníctvom Okresného súdu Prievidza na Krajský súd Trenčín, písomne, v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O.s.p.).